

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hárhoz hódva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A második évforduló — püspök nélkül.

(—a.) Holnap, augusztus 8-án két esztendeje lesz annak, hogy Szeged városi püspök Szt.-Moritz-Badban éveken át tartó betegség után meghalt.

A gyász, melyet a felejthetetlen emlékü püspök halála Szt.-László egyházmegyéjére hozott, bár a törvényes gyászév már egy esztendeje letelt, még most sem ért véget, — az egyházmegyei hivatalos leveleken most is ott van a gyászpecsét, jelölve annak, hogy Szeged városi püspöki széke, dacára a káptalan ismételt sürgetésének, ma sincs betöltve, Szt. László egyházmegyéje ma is árva.

Az egyházi törvények három, legfeljebb hat hónapra szabják meg azt az időt, amelynek elteltével az árván maradt püspöki székeket be kell tölteni. Régi hazai törvényeink pedig ismételt ösztönzik a királyt arra, hogy az üres püspöki székeket mielőbb betölteni iparkodjék. E törvényeink ma sincsenek eltörülve, életben vannak ma is.

Megvolt ennek az intézkedésnek a

maga oka a múltban és megvan a jelenben is.

Hogy a régmúltból csak egy példát hozzunk: annak a sok bajnak, ami a mohácsi katasztrófa után az országra és a magyar egyházra szakadt, egyik legfőbb oka az volt, hogy püspökeink nagy része a szomorú emlékü csatatéren maradt s helyüket hosszú időn át nem tudták betölteni.

Ha ma nem is lehet félni olyan bajoktól, mint a régmúlt szomorú időkben, ma is elég baj származik a püspöki székek hosszú árvaságából.

A várad egyházmegye hálával tartozik a Gondviselésnek, hogy Fetszer Antal felszentelt püspök személyében olyan káptalani helynököt kapott, akit sokoldalú tudása, az egyházmegye kormányzásában évtizedeken át szerzett tapasztalata, éles és alapos ítélőképessége, feddhetetlen papi jelleme, és ismert erélyessége valósággal praedestináltak erre a helyre és köztudomású dolog az is, s ezért megírhatjuk anélkül, hogy a hízékedés gyanujába esnénk, hogy minden erejét és minden idejét az egyházmegyé-

nek szenteli, még csak néhány heti nyári pihenőt sem enged magának, de az egyházmegye azért mégis érzi az árvaságot, mert a vikáriusnak az egyházjog rendelkezése szerint az ugynevezett nagyobb dolgok elintézésére nincs felhatalmazása és mert a püspökség jövedelmével nem rendelkezik.

Hogy ebből milyen hátrányok származnak az egyházmegyére, azt felesleges részletezni azok előtt, akik ismerik az egyházi életet. Legyen elég csak arra utalni, hogy jelenleg négy püspöki kegyuraság alatti plebánia nincs betöltve (csak ideiglenes helyettesekkel) s nem is lehet beöltetni addig, míg püspök nem lesz.

Hányszor megtörténik, hogy mikor nagyobb dolgokat kellene elintézni, a vikárius legjobb akarata mellett is kénytelen azt válaszolni: Sede vacante nihil innovetur — vagyis: Széküresedés idején nem szabad újítást behozni semmit.

Hogy a nagykiterjedésű püspöki uradalmak kormányzásánál mennyi akadály és baj merül fel a széküresedésből kifolyólag, elég rámutatni arra a körül-

Modern butorok ■ 54 LUKÁCS NÁNDOR-nál Rákóczi-ut 8. sz. ■

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Megtépett foszlányok.

I.

A francia ezred rajvonásban állott, s a szemközti erdőben rejtőzködő porosz hadtest pompásan célba vehette onnan. Hiszen alig voltak nyolcvan méternyire egymástól. A tisztek ajakáról ugyan el-elhangzott a vezényszó: Lel — de senki se mozdult. Büszkén állva maradtak valamennyien a zászló körül.

Éppen a vasuti gáton állott a francia ezred és valóságos golyózápor fogadta. A golyók süvöltöttek és meg-megcsörrentek a fegyverek, meg az árokba hulló konyhaedények adtak csepegek összeverődésével, különös zajt. A zászló meg-megingott a sűrű füstben, de ilyenkor a mindent tuordító vezényszó hallatszott:

— A zászlóhoz! A zászlóhoz!

A másik pillanatban már odarohant ismét valamelyik tisz, s a zászló, mintha megújított volna, ismét vigan lengedezett pár pillanattig az erős, itju kezében. De naplemente után

alig maradt meg néhány ember a hős ezredből, s Hornus, a huszonharmadik zászlóartó csak egy megtépett, foszlányokban lógó színes rongyot tartott magasra emelve.

II.

Ez a Hornus pedig egy megcsontosodott, s léggé hülye katona volt, a ki alig tudta leírni a nevét is. Husz évig küzdött, míg az altiszti bojtot el bírta élni. Görnyedt alakjáról, alacsony, hajjal benőtt homlokjáról a talált gyermeknek hosszú, hosszú nyomorusága beszélt. Egy kissé dadogott is. Mindjárt a csata estéjén így szólt hozzá az ezredes:

— Derék ember vagy, fiam. Te mentetted meg a zászlót, neked ajándékozom.

És kopott kabátjára a markotányosnő fel is varhatta azonnal az arany altiszti zsinórt.

Ez volt élete egyetlen büszkesége. Most már nem járt meggyőnyedve, mint eddig, emelt fővel nézett a világba. Alig lehetett nála valaki boldogabb a világban, mikor a csatában zászlója rudját bőrövébe dugva állt mereven, mint a pap a szentséggel. Minden ereje a rudat tartó ujjába látszott kötözni, melyre golyózápor hullott. És tekintete kihívóan mondta:

— Jertek ide, ha mertek, vegyétek el tőlem ezt a zászlót!

A bornyi, gravelotte-i, s más százféle csatában megtépte a zászlót ezernyi golyó tüze. De sohasem esett az ki a megbabonázott Hornus vasujjai közül.

III.

De elkövetkezett a fekete szeptember: Metz. A világ első hadserege élelem nélkül, járványos betegségek lappangó tovaterjedésében lassan-lassan pusztulásnak indult.

Mindenki elvesztette hitét, reményét, csak Hornus maradt bizalommal teljes. Megtépett háromszínű zászlójának maradványai voltak reá nézve az egész élet. De mikor a harci zaj is elült, a zászlót Metznek egy külvárosában vetették őrizet alá. Hornus éjjel-nappal róla hallucinált. S a mikor már sok volt neki a kétely, felrohant az ezredeshez s boldogan, remegő kézzel simította meg a falhoz támasztott zászlót, a melyet véres csatákban lengetett földöntúli büszkeséggel.

Igy ment ez sokáig. De egy reggel az egész tábor izgatottságban találta a jó Hornus mestert. Ököllet hadonászva mutogattak a város

Uj üzlet!

Rákóczi-ut, Bazár-épület.

Uj üzlet!

Tisztelettel értesitem a t. vevőközönséget, hogy helyben Rákóczi-ut, Bazár-bérház épületében egy

diszmű-, játék- és sportáru-üzletet

nyitottam, hol mindennemű ajándéktárgyak, utazó kellékek, sportcikk, tajték- és borostyán-árak, hangszerek, a legújabb hang gramofonok és lemezek gyári raktára, valamint játékszerek, a legolcsóbban szerezhetők be. Férfi és női divat, tombola-tárgyak, szerpentin és konfettiből állandó nagy raktár.

Telefonszám 130.

Teljes tisztelettel
G Á L F E R E N C Z.

Uj üzlet!

Rákóczi-ut, Bazár-épület.

Uj üzlet!

ményre, hogy a bérleti szerződések egymás után telnek le; eddig még csak a kisebb gazdaságokról volt szó, de most már sorra kerülnek a nagy gazdaságok, a négy, nyolc, tizezer holdas uradalmak.

Apponyi minisztersége alatt kidolgozott egy életrevaló tervet arra vonatkozólag, hogy az eddig bérbeadott gazdaságokat milyen sorrendben kell visszavenni házi kezelésbe. Szép és okos dolog. De hol van aki megvalósíthatná ezt? Egy-egy ilyen nagy uradalom házi kezelésbe való vételéhez milliók kellenek. Honnét veszik azt? A vallásalap nem mond le az időközi jövedeletről, — ebből tehát nem lehet. A kölcsönvételhez pedig kérdés, meg lehet-e nyerni az illetékes fórumok beleegyezését. Egyszóval itt is egymásra torlódnak a bajok és nehézségek a püspöki szék üresedése miatt.

Három évvel ezelőtt a bihari hegyvidék inséges lakóinak támogatására a beregi kirendeltség mintájára, akciót indítottak meg. E vidék nagy része a püspökség tulajdona. A széküresedés miatt megakadt ez is. Pedig alig néhány napja adtunk hírt róla, hogy Rézbányán októberben beszünteti az állam a bánya üzemét s a nép minden kereset nélkül marad.

Sokra menne elsorolni, hogy az egyházmegye, különösen pedig Nagyvárad népe, ugy kereskedelme, ipara mint a

mások adományaiból élő szegény nép mennyire érzi a püspöki szék árvaságát. A kulturális és jótékonyági egyletek már a harmadik télnek néznek elébe s alig van remény rá, hogy megjöjjön a püspök szokott adománya, melyet pedig annyira megszoktak, hogy már évi költségvetésükbe is fel szoktak venni.

Még egyet. A szabadkőműves lapok örülnek a püspökség hosszas ideig való üresedésének, sőt azt sem bánnák, ha sohasem lenne betöltve. Egyik nyíltan meg is írta, hogy nem árt ez a kis részleges szekularizáció.

Ezt kellett a magyar katolikus egyháznak megérnie Apponyi Albert és Zichy János grófok, a magyar katolikusok vezéreinek minisztersége idején!

Apponyi hír szerint avval védekezett, hogy ő lemondott miniszter lévén, ilyen nagyobb dologra, a püspökség betöltésére nem vállalkozhatott. Ő mint lemondott miniszter csak a folyóügyek elintézésére szorítkozott.

Zichy a választások előtt azt mondta, hogy még nincs alkotmányos többség a kormány háta mögött. Most már e tekintetben nem tehet kifogást, a király a napokban szentesíti az új törvényeket, megszűnik az ex-lex, a törvényen kívüli állapot is — de ki tudná megmondani, vajjon mikor szűnik meg Szt. László egyházmegyéjének törvényen kívüli állapota?!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, aug. 6.

Alig negyven képviselő jelenlétében tartotta a képviselőház utolsó ülését. A folyosón az időközi választásokon megválasztott új képviselőket üdvözlük. Különösen Egry Bálár, akit Pécsen választottak meg, üdvözlük szívesen. A mai formális ülésnek érdekességet a marostordamegyei ügyek adtak, amelyek miatt Désy Zoltán jelentett be interpellációt.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenkét óraker megnyitja az ülést.

Hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja Egry Bálár, Münnich Kálmán, gróf Niczky Pál és Weraer Gyula megbízóleveleit. Bemutatja a főrendiház elnökének átiratát, amelyben értesíti, hogy a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatokat szintén elfogadta. Ezek a javaslatok a szokott alkotmányos uton szentesítés alá fognak terjesztetni. Bemutatja a beérkezett feliratokat és kérvényeket, Bemutatja annak a 80 képviselőnek névjegyzékét, akik közül az összeférhetlenségi ítélő zsűri ki fog soroltatni.

Személyes kérdés.

Bíró Lévay Lajos napirend előtt kér szót. Távollétében Szmracsányi György képviselő megtámadta őt választása miatt. Visszautasítja azt a vádat, mintha ő a pánszlávokkal szövetséget volna. Ezek a pánszlávok éppen a néppárttal voltak szövetségben. Védelmébe veszi a közigazgatási tisztviselőket, akiket Szmracsányi meggyanúsított. A választási elnök sem követett el — szerinte — semmi visszaélést.

Elnök felolvastatja az indítvány és interpellációs könyvet.

felé. És nagy összevisszaságban hallatszottak a szavak:

— El kell pusztítani a nyomorultat. Agyon kell lőni! stb.

És a tiszték lesütött szemekkel nézték a földet. Szégyeltek magukat. Szégyeltek, a legénység előtt. Hiszen csak az imént olvasták fel a katonáknak a marsall parancsát, a mely ellentállás nélkül martalékkul adja őket a gyűlölt ellenség bosszúvágyának.

— És a zászlók? — ordította Hornus és belesápadt ebbe a szóba.

A zászlókat, fegyvereket, társzekereket, megmaradt élelmiszereket, azokat is mind, mind kiszolgáltatták.

— Az enyémet is? — kérdezte Hornus halavány arccal. — Azt nem engedem! Nem, nem viszik el, olyan nincsen! — s félőrülten rohant el. A többiek megdöbbenve néztek utána.

IV.

A városban pokoli zivaj támadt. A nemzetőrök, az önkéntesek és a polgári őrség vad szitokban kelt ki. A marsall lakása előtt düh-től tajtékzó csapatok hadonásztak. Csak Hornus nem tartott velük. Ő egyedül rohant a külváros felé . . .

— Az a zászló az enyém. Az én becsületem! — mormogta egyre.

Világos, határozott terv érlelődött meg agyában. A zászlót magához ragadja, s magasan lobogtatva azt, az ezred közé furakodik, hogy mindazok, a kikben ég a honszeretet lángja, kövessék, hogy átgázoljanak a poroszok

testén. Megérkezett az ezredeshez. De az nem bocsátotta maga elé. Ő is dühös volt és szégyenkezett a gyalázatos árulásán.

De Hornus nem tágitott. Megfogta az ordináncot és odébb lödítette. Ezt bögte a fülébe:

— A zászlómat akarom! A zászlómat!

Végre megnyílt az ablak.

— Hornus, te vagy?

— Parancsára, ezredes ur.

— A zászlók a fegyvertárban vannak. Menj oda. Ott megkapod róla a vétellelet.

— Minek az? Mi az?

— A marsall parancsolta így.

— De kérem, ezredes ur!

Dűngött, mint a ki sokat ivott.

— A vétellelet . . . a zászlóért . . .

— dadogta magánkívül a méregtől és a szégyentől.

Aztán tovafutott, arra, egyedül csak arra gondolva, hogy a zászló az arzenálban van, s neki azt mindenáron meg kell kerítenie . . .

V.

A fegyvertár kapuja nyitva volt: társzekerek jöttek-mentek előtte. Hornus megborzongott, mikor belépett. Még néhány tiszt ácsorgott itt, fájdalomtól eltorzult arccal.

Baaine hadseregének minden zászlója ott feküdt, egymásra dobva, összegomolyodva a sárban, egy rakáson. Régi dicsőségnek selyem, arany és faragott botrészekből álló hirdetői megcsufolva, megtépve heverték itt. Egy valaki elő-előhuzott belőlük egyet, megnevezte a tulajdonos ezred számát, mire az illető zászló-

tartó könnyes szemmel jött előre s vette át a vétellelet. A rendre két porosz tiszt vigyázott. Majd ismét sarokba dobálták a szent, a dicsőséges rongyokat. Szépségük helyett a szegény bélyege jutott osztályrészükül.

— Hornus! — szólt valaki. — Rajtad a sor! Vedd el a vétellelet.

De ő nem törődött ezzel. Előtte feküdt a zászló, az övé, a legrongyosabb, legszebb valamennyi között . . . A mikor megpillantotta, úgy érezte, mintha ott állna most is a gátou, s mintha hallaná ezredese biztató szavát: — Fiam, a zászlóhoz! — És ismét látta magát, a huszonharmadikat, erős karjával megragadni a zászlót, felemelni a földről, hogy az diadalmasan lobogott tovább az ellenség bosszantására, az ő dicsőségükre!

Akkor megesküdött rá, hogy utolsó lehelletéig védelmezni fogja. És most?

A vére a fejébe szállott. Félőrülten, boldul a porosz tisztre vetette magát, kitépte kezéből a drága, az édes, a féltett kincset, a zászlót, s miközben kétségbeesett erőszakkal magasra emelte azt, felkiáltott:

— A zászló! A zászló!

De megcsuklott a hangja, a rud megregett a karjai között s kicsuszott a földre. Ebben a fojtó, hullaszagú, dohos levegőben, a mi a város fölött terjengett, s előtte szabadsága, a zászlók már nem akartak lengeni többé, hiszen nem fujt felettük a dicsőség szellője . . .

Hornus, a derék, jó Hornus, a lócs, pedig a földre zuhant, mint a villámsújtotta fa, élet-telenül.

Művészeti fényképészet

DAJKOVITS E.

Nagyvárad, Sas palota.

A mai naptól kezdve rendkívüli kedvezmény:

6 drb. matt platin visítkép . . . 6 K.

6 drb. matt platin kabinetkép 12 K.

Vászonpapíron készült képek ugyanilyen árban a legfinomabb kivitelben. Menyegzői képekhez passepartout ingyen.

Uj interpellációkat jegyeztek be Vertán Endre, a tordai gimnázium és Désy Zoltán a marostordai állapotok miatt.

A Ház elnapolása.

Elnök: Mielőtt az interpellációkra áttérnénk, állapítsuk meg a következő ülés idejét és napirendjét.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Azt indítványozza, hogy a Ház első ülését szeptember huszonhetedikén tartsa. (Helyeslés.)

Elnök: Tehát szeptember 27-én, kedden, délelőtt 11 órákor tartja a Ház legközelebbi ülését s napirendje a következő ülés napirendjének megállapítása lesz.

A tordai gimnázium ügye.

Vertán Endre a tordai gimnázium ügyében interpellál. A régi épület már teljesen rossz, az új épület pedig nem készül el s így október elején nem lesz használatba vehető. Az építés körül súlyos visszaélések történtek. Az ellenőrzés egyáltalában nem szigorú. Két év óta van állami főgimnázium Tordán és a kultuszminiszterium még mindig az usitárius aligimnáziummal levelez. Kérdést intéz a közoktatásügyi miniszterhez, hogy van-e tudomása ezekről az állapotokról és hajlandó-e azokat orvosolni.

Elnök: Az interpelláció kiadatik a kultuszminiszternek.

A marostordai állapotok.

Désy Zoltán: Két szempont vezet, amiért szönyegre hozza a marostordai állapotokat. Először a kérdésnek megnyugvásra való megoldását sürgeti, másrészt a hivatalnokokat védelmezi meg. A kormányt kéri, hogy tisztázza a helyzetet. Az április 10-iki közgyűlésen merőt fel az a kérdés, hogy milyen álláspontra helyezkedjék a kinevezett főispánnal szemben. Ő indítványozta, hogy irjanak föl a kormányhoz, hogy küldjön más főispánt. Ezt az indítványt 108 szavazat ellenében 109 szavazattal utasították el, s az ellenék dacára, hogy csak egy szóval maradt kisebbségben, belenyugodott. Ez az erőszakos ellenék. A főispán és tisztviselői kar között a helyzet mindinkább kedvezőtlenebb lett, s ez a választásoknál is kitűnt. Ennek az eredménye, hogy a rendes tavaszi közgyűlést augusztus elsején tartották meg. Ezen a közgyűlésen a főispán egyáltalában nem respektálta a megyei szokásokat. Ismerteti a közgyűlés lefolyását. A főispán az ügyrend ellenére nem engedte meg az interpelláció fölött a névszerinti szavazást. Így történt, hogy bár a közgyűlés parlamenti nivón indult meg...

Kenedi Géza: A múlt parlament nivója! (Zaj.)

Désy Zoltán: ... zajos jelenetekkel végződött. Az ellenék semmiféle erőszakosságot sem követett el. Hiába fordultak a belügyminiszterhez, ehelyett a másnapi folytatólagos gyűlésre a főispán mindenféle csúcselékkel hozott a terebe, hogy lehetetlenné tegyék a tanácskozást. Amikor az alispán csendőrokkal akarta ezeket kivezetetni, a főispán felfüggesztette az ülést.

Hangsúlyozza még egyszer, hogy az ellenék részéről semmiféle törvénytelenéget nem követtek el. A kérdést a közérdek szempontjából kell megoldani. Kérdezi a minisz-

terelnököt, van-e tudomása a marostordai állapotokról és hajlandó-e azokat orvosolni.

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök: Érdemleges választ most nem adhat, mert még nem tudja, hogy tulajdonképpen mi is történt odalent, csak annyit lát a beérkező teljesen ellentétes jelentésekből, hogy Marostordán nincsenek rendben az állapotok. Azért adott felhatalmazást a főispánnak a közgyűlés bizonytalan időre való elnapolására, hogy ez alatt tisztázódjék a helyzet. Akkor majd érdemleges választ fog adni, de már most biztosíthatja az interpellálót, hogy mindent el fog követni a rendszer helyreállítására.

Elnök kellemes nyaralást kíván a képviselőknek és az ülést bezárja. (Felkiáltások: Éljen az elnök.)

Ülés vége egy negyed egy órákor.

Nagyvárad város építkezési szabályrendelete.

Miket kifogásol a miniszter?

Nagyvárad város új építési szabályrendeletét, mint már irtuk, nem hagyta jóvá a miniszter, hanem öt ivre terjedő leiratában fejti ki észrevételeit s utasításait, amelyek szerint át kell dolgozni a szabályrendeletet.

Az észrevételek között igen fontos, hogy a miniszter a kémények tisztítására szolgáló ajtókat még földszintes házaknál sem engedi a padlások elhelyezni, hanem a kéményeket a tetőn kell tisztítani s e célra a ház fedelén kímászó ajtók és a kéményseprő részére szilárd, korláttal ellátott járdát kell csinálni. Ez ellen, mint halljuk, a tanács állást foglal.

Elrendeli a miniszter, hogy beveendő a szabályzatba, miszerint a telekfeosztás, utcanyitás, családi házak építésének az engedélyezése nem a tanácshoz, hanem a törvényhatóság hatáskörébe tartozik.

A szabályzatban ki van mondva, hogy a beépítendő terület utcai homlokzatának legalább 18 méter szélesnek kell lenni. A miniszter elégnék tartja, hogy a szélesség minimuma 15 méterben állapíttatik meg.

Az építkezéseknél felmerülhet magánjogi kérdésekre nézve kijelenti a miniszter, hogy ha magánjogi kifogások merülnek fel, ha egyebekben nincs akadály, az építési engedély nem tagadható meg, hanem beveendő az engedélybe, hogy az magánjogi igényeket nem érint.

Felvétetni kívánja a miniszter a szabályzatba, hogy építkezési ügyekben kisiparos is lehet szakértő s e tekintetben hivatkozik az ezt érintő kereskedelmi miniszteri szabályrendeletre.

A 62. szakaszba ki kell fejezni azt, hogy amennyiben az építkezésnél a hatósági rendletnek az építendő eleget nem tesz, az épület lebontandó, vagy előbbi állapotba helyzendő az építendő terhére.

A szomszédok között előforduló nézeteltéréseknek a szükséges munkák végrehajthatók s a költségek fizetési kötelezettségét bírói ultra kell terelni.

Fontos intézkedése a miniszternek, hogy a cseléd lakások kifogástalanok és fűthetők legyenek.

A miniszter utasítja a várost, hogy az ál-

tala ajánlott módosítások figyelembe vételével újból dolgozzák át a szabályzatot s terjesszék fel jóváhagyás végett.

Kijelenti a miniszter, hogy a helyszíni szemlék díjazására vonatkozó részét a szabályrendeletnek már most végrehajthatja a város.

A tanács igyekszik is ezt mielőbb fogadtatni. Mostantól kezdve tehát fizetni kell a helyszíni szemlékért. A díjak a következők:

Földszintes vagy egy emeletes új házaknál a lakhatási engedélyek kiadásánál a helyszíni szemle díja az épület minden négyszögméterje után 10 fillér, 2 és több emeletes háznál 15 fillér, de a szemledíj 5 koronánál kevesebb nem lehet.

Kémény, kerítés, stb. építésnél a szemledíj 5 korona.

Rendőri szemléknél a szakértő díj tíz korona.

Magas építkezések terveinek másolata egy egy formában 6 korona, minden további forma 2 korona.

Köztisztasági szemlék után díj nem jár, csak ha újabb szemle szükséges és a díjat a marasztalt fél fizeti.

A szemledíjakat a mérnöki hivatal állapítja meg s csak ha be lettek fizetve a városi pénztárba, az esetben tartják meg a szemlét.

A kisipar pártolása érdekében az 1000 koronát meg nem haladó építkezéseknél a szemle díjmentes.

Az építkezési engedélyekre nézve I. forum a városi tanács, II. forum a közigazgatási bizottság, III. forum a belügyminiszter; az építkezési kihágásoknál I. forum a rendőrség, II. forum a tanács és a III. forum a belügyminiszter.

Megyegyülés az utcán.

A felfüggesztett alispáni intézkedés.

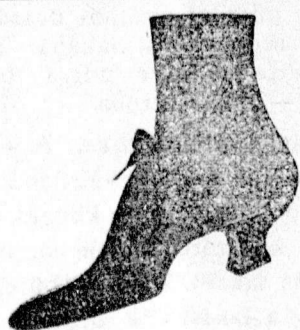
A közönséget most az a kérdés izgatja, hogy megtartják-e azt a közgyűlést, amelyet Kolló alispán hívott össze a miatt, hogy a közgyűlés fejezze ki tiltakozását a belügyminiszter ama rendelete ellen, amellyel a vármegyének évi rendes közgyűlését elnapolta. Bár tegnap az alispán átvette a belügyminiszter felfüggesztő rendeletét s hivatalát Balla Aladár főjegyzőnek átadta, az Erődy ellen vezetett ostrom főszereplői azt hirdetik, hogy az alispán által egybehívott közgyűlést, minthogy az alispán akkor még felfüggesztve nem volt, megtartják.

A közgyűlés napjára csendőrséget vezényeltek ki, amely a bemenetelt a közgyűlési terembe elzárja. Ezt tudják a helyi forradalmárok s ezért elhatározták, hogy a közgyűlést szabad ég alatt tartják meg, még pedig az utcán. A gyűlés igen rövid lesz. Elfogadnak egy kurta tiltakozó indítványt és szétoszlanak, mielőtt a karhatalomnak ideje volna a beavatkozásra.

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

31

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

Marosvásárhely közönsége nagy érdeklődéssel várja a páratlan látványosságot, amelyhez hasonló Nagy-Ida ostroma óta nem volt Magyarországon.

Pénzhamisítók a margittai járásban.

Az éjjeli pénzgyártás.

A pénzhamisítók Eldorádója a margittai járás. Ugy látszik a hamispénzgyártók itt tudják az embereket legjobban becsapni. Nincs az az év, amikor ebben a járásban két-három pénzhamisító bandát ne leplezne le a csendőrség és ennek dacára is mindig akadnak újabb és újabb csoportra, akik a meggazdagodási vágyban kockára tesznek mindent a nagyon is kétséges siker fejében.

Tegnap éjjel is leleplezett a csendőrség egy hamispénzgyártó társaságot, mely már hónapok óta csajja a közönséget, ügyesen, minden gyanu nélkül. Most is, hogy rajta vesztettek, az csupán a csendőrség kitartó és tüzetes nyomozásának tulajdonítható. A hamispénzgyárosok bejárták az egész margittai járást. Tagjaik megjelentek a heti vásárokon és különösen keresettebb árusoknál felhasználva a kedvező alkalmat, helyezték el gyártmányaikat. A becsapott kereskedők csak a vásár után, pénzeik összeszámlálása után vették csak észre, hogy kiknek estek áldozatul. Ilyenkor már a hamisítók miademenen túl voltak.

A margittai csendőrség a sok panasz alapján a nyomozat szálait úgy vezette, hogy kétségtelen volt, miszerint a hamis pénzt Bályokon készítik. A csendőrök tegnapelőtt este, mikor már mindenki pihenni tért, megjelentek a községházán és onnan éjjel előtt néhány perccel indultak el Lőcsei Símuel iparos háza felé.

Lőcsei lakásának ablakai sötétek voltak. A csendőrök erre az udvaron keresztül a kamarához kerültek, melynek belsejéből gyanus zaj, reszelés, csiszolás zaja hallatszott. Nyilvánvaló volt, hogy bent dolgoznak.

A csendőrök behatoltak a kamarába, ott épen munkában találták Lőcseit három társával egyetemben. A kamarában száznál több 1 koronás és ugyanennyi 1 forintos volt már készen. A gyártmányok nem otromba utánzatok. Az előállítók ugyanis nem gipsz mintákban öntötték azokat, hanem külföldön készített prések utján.

A csendőrök a gépeket lefoglalták a hamisítványokkal együtt s a járásbíróra szállították. A hamisítók letartóztatották. A nyomozás tovább folyik, mert csak azok vannak letartóztatva, akik a pénzt készítették, a forgalomba hozók tartózkodási helye ellenben még ismeretlen.

UJDONSÁGOK.

Rendkívüli közgyűlés a vármegyén.

A király 80 ik születésének jubileumát a megyén is méltóképen akarják megünnepelni. A múlt közgyűlésen bizottságot küldött ki a törvényhatóság, a melynek a részletes program előkészítése a feladata.

A bizottság tagjai Fetser Antal, Nagy Ignác, Keszthelyi Zoltán és Wallner Ödön. Az alispán most a bizottság tagjait hétfő délelőtt

10 órára az alispáni hivatalba hívta össze a program előkészítésére.

Mint értesülünk, a jubileum napján a vármegye rendkívüli közgyűlést tart, melyet ünnepélyes istentisztelet előz meg a székesegyházban. A közgyűlésen Fetser Antal felszentelt püspök tartja az ünnepi beszédet.

Hir szerint a törvényhatóság nagyobb alapítványt is fog tenni ezen a napon.

Fráter Bernabás alispán tegnap tett előterjesztést Miskolczy Ferenc dr főispánhoz a közgyűlés összehívása iránt.

A közgyűlés augusztus 18-án esütörtökön délelőtt 11 órakor lesz megtartva.

* **Üzemzavar a villamosműnél.** A városi villamosmű vezetősége jelentést tett a városi tanácsnak, hogy pár nappal ezelőtt este fél 9 óra tájban az üzembe levő 900 lóerős gép elvesztette a vacuumot s ezáltal hirtelen üzemzavar támadt. Így a gépet azonnal kipufogásra kellett váltani. A tartalékgépet nem tudták azonnal üzembe venni, mivel a Pecéből semmi vizet nem kaptak s a légszivattyúk be-melegedtek. A városi vízvezeték és hűtőtorony segítségével nyertek vizet s csak így indíthatták el a másik nagy gépet. A telep egyik alkalmazottja kutatta az okát, miért nem kapaak vizet a Pecéből s rájött, hogy a Pecénél levő nyílás rongyba burkolt kóccal volt eltorlaszolva, annyira, hogy azon semmi víz nem juthatott a telepre. Sőt még egy nagy kővel volt a rongycomó a nyíláshoz erősítve. Ebből világosan látszik, hogy bűnös kezek okozták az üzemzavart. Hogy a jövőben ilyen zavarok elkerülhetők legyenek, a csatornanyíláshoz egy oszlopot állítottak egy villamos lámpával s ellenőrző kulccsal, amelylyel az éjjeli őr esténként felhuzza a nála levő ellenőrző órát s megvizsgálja a csatornanyílást és azt kitisztítja.

* **Rekvium Szemrecsányi püspökért.** Második évfordulója lesz hétfőn annak, hogy b. e. Szemrecsányi Pál püspök elhunytával a városi egyházmegye árván maradt. Az évforduló alkalmából az elhunyt és mindenki által őszinte szívvvel gyászolt püspök lelkiüdvőségéért holnap, hétfőn d. e. 9 órakor a székesegyházban gyászistentisztelet lesz, melyet Fetser Antal fels. püspök, káptalani helynök fog tartani.

* **Kantin és borbélyműhely a csendőriszkolában.** Említettük már, hogy a nagyvárad csendőriszkola parancsnoksága arra kérte a várost, miszerint az iskola területén egy borbély részére lakást és műhelynek való helyiséget építtessen. Tegnap egy újabb beadvány érkezett a városhoz a csendőriszkola parancsnokságától, amelyben megsürgeti a borbély részére kért helyiségek építését, de egyben azt is kéri, hogy egy kantin részére is gondoskodják épületről a város, még pedig a szünetek alatt, lehetőleg hat héten belül. Ugyancsak tegnap terjesztette elő jelentését a városi mérnöki hivatal, az előbbi kérvényre, a borbély műhely épületet illetőleg. A mérnöki hivatal a borbély lakását és műhelyét a régi magtár elbontásánál kikerülő anyag felhasználásával építené, ami által 8759 korona költségvetés helyett 7589 koronába kerülne a helyiség.

* **Nagy tűz Terjén.** Hatalmas tűz pusztított tegnap éjjel Terjén. A tűz Klein Ignác kereskedő istállójában keletkezett eddig még nem állapítható okból. A tűz oly rohamosan terjedt, hogy mire az oltáshoz hozzáfogtak, akkorra már a szomszédos lakóház is égett. A tűz porig égette az egész udvar felszereléseit is. A kár 15—20000 korona.

* **Forrás az iskolában.** A vaskóhi járás egyik községében ahol véletlenül van iskola, sőt talán még nem is esik kifogás alá, ennek dacára is be kell zárni az iskolát. Az iskolában ugyanis forrás fakadt, s ez oly bőségesen ontja a vizet, hogy a lakásba is behatol és veszélyezteteti az épületet is. A főszolgabíró az eset-

ről jelentést tett az alispánnak, akitől kéri az iskola bezárását.

* **Templomtűnnap a Szent László-templomban.** Ma, vasárnap Oltáregyesületi ájtatosság lesz a Szent László-templomban s egyuttal megtartják meg a templom felszentelésének évfordulóját. A kettős ünnep alkalmából reggel 7 órakor az Oltáriszentség kitétele, 9 órakor ünnepélyes szent mise és prédikáció, úgy a szent misét, mint a szent beszédet dr. *Vucskics Gyula* esperes plébános tartja. Délután 3 órakor vecsernye, este 7 órakor Hágai Ferenc főreáiskolai hittanár prédikál s utána litánia és Szentség betétel lesz.

* **A kuttisztítás áldozata.** Sarkad Keresztúrról jelenti tudósítónk: tegnap délelőtt *Illés Károly* napszámos az egyik odaváló gazdának a kutját tisztította. Munkaközben a lába véletlenül megcsuszott és így a szegény napszámos a kutba esett és meghalt. Az esetről értesítették a kir. ügyészséget, mely megadta a temetési engedélyt. A szegény napszámos valószínűleg saját vigyázatlanságának esett áldozatul.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Bányai Károly* nagyvárad adóhivatali gyakornokot a mármarosmegyei m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

* **Előléptetések.** A vallás- és közoktatási miniszter *Vargháé Tegze Julia* belényesi, *Bihari Ágoston* nagymádialvi, *Papp Gusztáv* esküllői, *Heveder Ferenc* teketeredoi állami tanítókat, illetve tanítókat, eddigi állomáshelyükön, igazgatótanítóvá, illetve igazgatónővé léptette elő.

* **Ügyészségi megbízott.** Az igazságügyminiszter *Tóth Márton* nagyvárad gyakornok-ügyvédet a nagyvárad kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá kirendelte.

* **A Pece rendezését megkezdik.** A Pece városi szakaszának rendezését s a patak beholtozását holnap, hétfőn már megkezdik. Mint értesülünk, a belügyminiszter ugyanis jóváhagyta Nagyvárad város törvényhatóságának azon határozatát, amellyel a Pece beholtozásának munkálatát *Rosenberg Izó* nagyvárad vállalkozónak adta ki.

* **Nem akad pályázó.** A Bihar-diószegi vncellér-iskolánál a most következő tanévben megüresedk Nagyvárad városának egy alapítványi helye, amelyre meghirdették a pályázatot. *Márkus János* hegybíró bejelenti, hogy a pályázatot a legszélesebb körben közzhírtette s a hegyi lakosság figyelmét külön is felhívta rá, de eredménytelenül, mert egyetlen pályázó sem jelentkezett.

* **Ausztriában nem lehet párbajozni.** Most kerültek nyilvánosságra az új osztrák büntetőtörvénykönyv javaslatának a párbajra vonatkozó intézkedései. Ezek az intézkedések roppant szigorúak és hasonlóan az angol törvény idevonatkozó részeihez. Az új osztrák törvény is minden esetben letartóztatást és börtönbüntetést ír elő. A szabadságvesztés mellett azonban még súlyos pénzbüntetést is szab a párbajozóra és bünteti úgy a kihívást, mint a kihívás elfogadását. A büntetés egy héttől egy évig terjedhető közönséges fogház és tízezer koronáig terjedhető pénzbüntetés lehet. Ezenkívül, ha a párbajt harcképtelenségig vívják, a fogház hat évig, a pénzbüntetés pedig huszezer koronáig terjedhet. Az új törvény kivételt csak a diákok párbajainál ösmér, amennyiben ezeket sportolásnak tekintik és ha ezeknél a párbajoknál megtörténtek a megfelelő biztonsági intézkedések, nem szab rájuk büntetést.

* **A Kath Sajtóegyesület bélyegei.** A szegedi kath. nagygyűlésen hangzott el azon óhaj, hogy a »Katholikus Sajtóegyesület«

hasonlóan más nemes jótékonyegyesületekhez, szintén bocsásson ki jótékonyági levélzáró bélyegeket. Az életrevaló eszme azóta testet öltött és az egyesület egy igen izléses kiállítású bélyegét bocsátott forgalomba. A levélzáró bélyeg ára 5 fillér és Jézus Krisztust ábrázolja, amint elüzi magát a sátánt. A bélyeg kapható a Kath. Sajtósövetség Budapesti központi irodájában (IV. Ferenciek-tere, 7.), ahonnan nagyobb mennyiségben bérmentve kúldhetnek.

* **Elhelyezik a nyiregyházi huszárak kintjait.** A debreceni hadbíróság már meghozta ítéletét a busz nyiregyházi szökevény huszár ügyében. Az ítéletet tegnap felterjesztették a hadügyminiszteriumba és mindaddig nem hirdetik ki, amíg onnan le nem érkezik. Katonai körökben erősen titkolják ugyan az ítéletet, de annyi mégis kiszivárgott, hogy az őrmester kintzásai elől megszökött katonák enyhe büntetést kaptak. Tettüket nem minősítették szökésnek, csupán engedély nélküli távozásnak. Szigorú büntetést kapott ellenben Dulovits őrmester, aki ellen felhozott panaszokat a vizsgálat mind megerősítette. Az őrmestert mint hírlík, egy boszniai ezredbe helyezik, ahol a szolgálat igen nehéz.

* **Borromeus Szent Károly ünnepe.** A Katolikus Tudósító jelenti: *Borromäus Szent-Károly* szentté avatásának háromszázados évfordulója alkalmából Milanóban nagy ünnepségek lesznek, melyeknek végleges időpontját szeptember 1-8 napjaira határozták meg. Ez idő alatt a szentnek teste, mely annyi idő múltán is sértetlenül megmaradt, közszemlére lesz kiállítva abban a remekművű ezüst szekrényben, melyet IV. Fülöp spanyol király megbízásából Cerrano készített. A bolttestet, mely teljes főpapi ornátusban van, számos drágakő és ékszer díszíti többnyire fejedelmi ajándékok, közöttük Károly Tivadar bajor választófejedelem gyöngyökkel díszített arany koronája (Cellini műve), Mária Terézia hét arany szívből és hét smaragdból összeállított értékes keresztje stb. Az ezüst szekrénybe mintegy nyolcvan hegyi kristállyal fedett nyílson át teljesen bele lehet tekinteni. A nyolcnapos egyház ünnepségeknél különös érdekességet fog kölcsönözni, hogy az összes szertartásokat a tiszta ambrozianés ritus szerint fogják végezni. Az ünnepségek végén, melyek alatt hitoktatói kurzus is lesz, ünnepi körmenetben viszik vissza a szent tetemeit tartalmazó szekrényt a világhírű dóm sirboltjába.

* **Nyomor a magyarországi kerületben.** A magyarországi járás legnagyobb részében oly nagy nyomor uralkodik, hogy ahhoz hasonlót csak a Régi jó táblabírákból ismerünk. Ezt a nyomort már többször megirtuk, hasábokon foglalkozott vele az ország sajtója, míg végre odajutott a dolog, hogy az érdekeltek figyelmét is magára vonta és jelentést kértek a főszolgabírótól, a hírek valódisága felől. A magyarországi főszolgabíró tegnap tette meg jelentését az alispánhoz. A jelentésben mindent megerősít a főszolgabíró. Ujat mindössze annyiban mond, hogy azt írja, miszerint a járás legtöbb emberének nincs földje. Ez ugyan nem lenne új, mert az emberek 70 százaléka nem földbirtokos. A csékeiknek azonban még az a föld sem az övéké, amelyen a lakásuk épült, azt is csak úgy bérelik, úgy, hogy ha esetleg a föld tulajdonosa feltalálna mondani az emberek házastól együtt költözhetnének a merre látnak. Hogy milyen uton módon fognak ezen az állapoton segíteni, az a jövő titka.

* **Aranykarperec a Páris patakban.** Egyik városi utcaseprő a Párispatak medrének tisztítása alkalmával az iszapban talált egy arany karkötőt. — A rendőrség ezután hívja fel a talált karkötő tulajdonosát, hogy a ren-

dőrkapitányi hivatal bünygyi osztályánál jelentkezék, ahol kellő igazolás mellett a karkötőt ki lesz szolgáltatva.

* **A margittal közkörház.** A Margittán létesítendő közkörház ügye tegnap ismét felszínre került a főorvos javaslata alapján. *Móric Ernő* dr. ugyanis javaslatot tett a törvényhatósághoz, hogy az építendő közkörház költségeinek fedezése végett forduljon a vármegyére részben a belügyminiszterhez. A vármegye a kórház céljaira fél százalékos pótdót engedélyezett, amit a belügyminiszter jóvá is hagyott. Ez az összeg 100000 koronát tesz ki, mivel pedig az építés költségei 175000 koronába kerülnek, a hiányzó 75000 korona adományozását kéri a főorvos. A hiányzó összeg megadását a belügyminiszter már korábban kiállításba is helyezte, most csupán annak törvényhatóság utján való kérése szükséges. A javaslattal a szeptemberi közgyűlés foglalkozik.

* **Ellopott gramofon.** *Novák József* né feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a Szilágyi Dezső-utca 12. sz. a. házában udvari lakásából 200 kor. értékű gramofont és 10 db. lemezt 120 kor. értékben ellopta. A gramofon »Triumph« rendszerű volt, virág alakú, piros 57 cm. átmérőjű tölcserrel. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **A zöldpor áldozatai.** *Vakarics Juliska* kórház utcai lakos tegnap délután öngyilkossági szándékból schweinfurti zöldport vett be. A gyorsan értesített dr. Schwartz Illés orvos gyomormosást alkalmazott, aminek köszönhető, hogy a leány sérülése nem életveszélyes. Az öngyilkosság oka állítólag az, hogy *Vakarics Juliska* két ismerősével szóváltásba keveredett, akik azután őt durván megsértették. A schweinfurti zöldnek egy másik betege is van. — *Kovács Endre* cukrász mástól éves Béla nevű fia tegnap délelőtt hirtelen megbetegedett. A kezelő orvos a betegséget gyanusnak találván jelentést tett a rendőrségen, ahonnan dr. Nemes Áron tb. főorvos Schögl Adolf rendőrtisztviselő és Bott detektív mentek ki a helyszínre. Megállapították, hogy a kis fiu, amíg tegnap délelőtt a szobájában magára volt hagyva, szülői által elszórt zöld porból evett. Sérülése nem életveszélyes.

* **Öngyilkosság.** *Bodnár Gyula* kőműves tegnap délután öngyilkossági szándékból revolverével agyonlőtte magát. *Bodnár Gyula* öngyilkosságát úgy hajtotta végre, hogy a szobája ajtaját magára zárva először szíven akarta löni magát s miután a golyó célt tévesztve nemesebb részeket nem érintett, másodsorra jobb halántékába lött. Öngyilkosságának oka gyógyíthatlan betegsége volt. A rendőrségről a helyszíre kiment dr. Nemes tb. főorvos, Schögl Adolf rendőrtisztviselő és Kelemen detektív.

* **Elveszett óra.** *Grün Márton* jelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap délután egy papírba csomagolva 3 órát elvesztett a velencei pályaudvar s a nagy vasuti állomás között közlekedő egyik villamos kocsiban. A rendőrség az elveszett csomagot keresteti.

* **Tolvaj kocsis.** *Demetrovics Miklós* feljelentést tett *Turkucz János* kocsissa ellen, mert az tőle 12 korona értékű ruhanemű elvittele után megszökött.

Magas jutalék mellett ügyököket, utazókat keres a bla k r e d ö n y ö k elárúsítására **SCHILLINGER SIMON és TÁRSA** ablakredőnygyára, Budapest, Gróf Zichy Jenő-u. 16, hová írásbeli ajánlatok és megrendelések intézendők

x **Olvassa el kérem!** Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű **Wolfram** égőt és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világítást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a 16 nálam, ezen **Wolfram** égő 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással. 44

<p>Legelőbb és legmeghízhatóbb be- vásárlási forrás megnyit. Új áruház! Radó és Kertész női divat és menyasszonyi kelempyek áruhaza. Kossuth-u. 2. sz. Telefon 10-12.</p>
--

* **Borsalino, Pichler és angol kalap** nyári újdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legegységesebb budapesti és amerikai cipők kaphatók. 40

A legszebb

nyári újdonságok megérkeztek
Spreng Testvérek
zöldfa-utcai cipő, kalap és uridivat áruházába.

Férfi fehérneműk, csizók, kalapok, nyakkendők, gallérok, harisnyák, esőernyők és sétabotok a legnagyobb választékban.

Szolid kiszolgálás.

Olcsó árak.

<p>CZAPFALVI JÓZSEF mázoló, épület és butorfestő Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám. Helyi és vidéki telefon szám: 1001.</p>
<p>Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidéki megrendeléseket a legpontosabban készítek. Tisztelettel Czapfalvi József.</p>
<p>358</p>

x **A Lloyd kávéház** kényelmes nyári helyiségében és augusztus hó 4., 5., 6. és 7-én a következő pompás mozgatóképek lesznek bemutatva: 1. Norderney. 2. Bünbocsánat. 3. A bérkocsis. 4. Állatbarát. 5. Rendőr ujonc. 6. Párisi nagy löverseny. 7. Julia Colonna. 8. Boszorkány konyha. Belépti díj nincs. Kezdet este 9 órakor. Különb. italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Örlei* kávéházi tulajdonosok.

Ahol félnek az öngyilkosoktól. Egy asszony öngyilkossága.

Nem merték a kötélről levágni.

A biharmegyei kis Dizzér községben érdekes és a falusi nép kulturátlanságára jellemző eset történt tegnap.

Felakasztotta magát egy özvegyasszony és idejében is észrevették, ahelyett azonban, hogy levágták volna, tétlenül nézték a szegény asszony kínlását. Babonás félelemből nem mertek az öngyilkos asszonyhoz hozzányúlni, úgy, hogy az valósággal a szomszédok szemelátárára halt meg.

Az özvegyasszonyt különben Tyira Annának hívták. Gyomorbeteg volt és valószínűleg ez kergette bele az öngyilkosság gondolatába.

Tegnap reggel mikor a házi dolgokat elvégezte, felment a padlásra, hogy végréhajtassa tettét. Leánya azt hitte, hogy valami dolga van lent anyjának, de csakhamar kínos nyösszörgést hallott.

Ahelyett azonban, hogy anyjához rohant volna, segíteni rajta, áttutott a szomszédokhoz és előadta a dolgot.

A szomszédok erre mind összecsendültek és felmentek a padlásra, ahol az asszony az egyik gerendára felakasztva lógott.

Még hörgött és vonaglott a szerencsétlen asszony, de a szomszédasszonyokban nem volt annyi bátorság, hogy elvágják a kötelet vagy lemeljék onnan.

Sok jéiveszékélés és siránkozás után végre is abban állapodtak meg, hogy elmennek a csendőrségre feljelenteni a dolgot.

A csendőrök pár perc múlva meg is érkeztek, de ekkor már az asszonyon nem lehetett segíteni. Ekkorra már kiszivedett.

Szíves tudomására hozzuk, hogy Nagyváradon (Nagy Sándor-utca 2. szám alatt) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő amerikai férfi szabó üzletet nyitottunk. Amennyiben alkalmunk volt az első amerikai szabászati akadémián nyert kitüntető oklevelet megnyerni a modern szabászat minden legújabb vívmányaiból. Pontos kiszolgálásért kezeskedik. Szíves pártfogását kérve tisztelettel:

HÁBER ÉS TÁRSA,
amerikai férfiszabók
Nagyvárad.

344

SZINHÁZ.

Bihari Ákos szavaló-estélye. A szavalóművészet előkelő és intim művészet és nem minden színész egyúttal szavaló művész is. Régebben e két fogalom körülbelül fedte egymást, aki jó színész, az jó szavalóművész is volt. Az újabb művészetfejlődés azonban a szavalóművészetet teljesen differenciálódva mutatja. A szavalóművészet ma már önálló művészet, mely a hatás főeszközének a nyelvben rejlő szépségek kihozását tekinti. Intim, finom megérintéseket adó művészet, a nyelv artisztikus mivoltának legközvetlenebb tolmácsolója. **Bihari Ákos** tegnap este csak színész volt és nem szavalóművész. Rutinos színész, az bizonyos és színészbravurjaival rengő tapsokat is aratott. De hát akkor mért nem színdarabban lépett fel, ahol a színi hatás többi és elengedhetetlen eszközei is rendelkezésére állottak

volna? Így a hatás nem lehetett teljes. Mert ismételjük **Bihari Ákos** tegnap este csak a színi hatás egyik és pedig csak a színészen rejlő eszközével dolgozott.

Moskovits „anatomiai” cipők

a legjobbak.

Kaphatók: Gyár épület Kossuth-utca 5.
és Rákóczi-ut Baráz épület

IRODALOM.

Az Élet aug. 7-iki füzetje a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: **Censor:** Szellemi vagyon. **Pástor** József: Galambszárnyak. **Lenkéné-Dárday** Olga: Anyák-sorsa. **Környey** Zoltán: Reggel. **Lienkewitz** Henrik: Idill. **Petrik** Albert: A váci székes-egyház. **Vertessy** Gyula: Egy szegény ördög-ről. **Novák** Ákos: Itt túl a vén palánkon. **Halápy** János: A kivágott tölgy. II. **Remetey** Dezső: Amiket otthon mesélnek. **Kultura** Az élet.

Friedländer I. Izsó angol divat-szabó

Nagyvárad, Szt János-utca.

TÁVIRATOK.

Crippen a börtönben.

London, aug. 6. Tegnap végre hiteles hír jött róla, hogy **Crippen** nem tett vallomást. A jövő héten lesz a kiadási tárgyalás a quebeci rendőrbíró előtt, mert **Mitchell** londoni rendőrbiztos csak hétfőre, vagy kedden érkezik meg a szükséges okmányokkal. **Dew** detektívfelügyelő fogja visszakísérni a **Royal George** gyorsgőzösen **Crippent** és **miss Le Nevet** Londonba. A leány vallatása sem derített világot a **Hilldrop Crescent** titkára. A kihallgatáson jelen volt egy gyorsíró, aki **miss Le Neve** minden szavát jegyezte. **Dew** még most is meg van róla győződve, hogy a leány teljesen ártatlan. A londoni detektív-felügyelő harmadnapra meglátogatta **Crippent** a fogházban. Akkor már egészen nyugodt volt, élénken érdeklődött a fogház személyzetéről a kanadai viszonyok felől. **Dew**től könyveket kért és a detektív felügyelő küldött is neki. Többek közt a bibliát is, amelyet **Crippen** késő estig olvasgatott. **Miss Le Neve** **Mac Carthy** quebeci rendőrfőnök házából visszavitték a rendőrség kórházába, mert ott nem alkalankodnak neki a hírlapírók. A leány minden pénzét piperecikkekre és toilettekre költötte el. Mikor **Quebeck**be érkezett, tizenkét font sterling volt nála s ez mind elogyott.

A tegnapi választás.

Marosvásárhely, aug. 6. Székely Aladár munkapárti jelöltet, **Barabás Ferenc** gazdapártival szemben 472 szótöbbséggel képviselővé választották.

György herceg bajt csinál.

Belgrád, augusztus 6. A napokban letelik **György herceg** szabadsága és a kormánynak fő a feje e miatt. Attól fél, hogy a volt trónörökös bajt csinál most, mikor **Sándor trónörökös** nincs odahaza. **Pasics** rávette a királyt, hogy írjon fiának. El is ment a levél, **Péter király** azt írta **György hercegnek**, hogy jó volna, ha meghosszabbítaná furdözését. Örül, hogy pompásan érzi magát, maradjon tovább is külföldön. Kérjen a hadügyminisztertől új szabadságot, biztos, hogy meg fogja kapni. Eddig azonban **György hercegtől** nem érkezett meg a kérvény a hadügyminiszteriumba és a kormány fél, hogy a volt trónörökös váratlanul visszaérkezik.

Az orosz kolera.

Szentpétervár, aug. 6. Az Oroszországban dühöngő kolerajárvány **Szentpéterváron** is veszedelmesen terjed. A betegek száma 24 óra alatt megkétszereződött. Ujabban 69 megbetegedés és 32 haláleset történt. (A kórházakban 542 kolerabetegét ápolnak, azonkívül 260 kolera-gyanús beteget hoztak be. A kór a kórházak orvosait is megtámadta. Sok községben a lakosság demonstrál a hatóságok intézkedései ellen, a legtöbb helyen semmit se tartanak ke a hatósági óvintézkedésekből.

A spanyol katolikusok tüntetése.

San-Sebastian, aug. 6. Eddig a vasuton néhány ezer tüntető érkezett ide. Az eddigi jelekből ítélve, a baszk tartományokból legfeljebb 15000 ember jön ide és így a vasárnap előreláthatólag minden nagyobb rendezés nélkül fog lefolyni.

Madrid, aug. 5. (Hiv. jel.) A katolikus manifesztációk rendezésére alakult bizottság **San-Sebastianban** elhatározta, hogy lemond a tüntetések keresztülviteléről és erről értesítette is a helyi szövetségeket. A katolikus lapok ma egy manifesztumot fognak közölni, amely ezt az elhatározást megokolja.

BRAUN EDUARD

hirdetési irodáját
Budapest, VI., Révay-u. 1. szám

(Váci-körút sarok)

Fonciére-palotába helyezte át.

Telefon: 128-24.

Hirdetések felvétele
a világ összes hírlapjai részére.

Díjmentes felvilágosítások.

Kitüntetve: az első díjjal, e ismerős okirat, aranyéremkeresztrel, újság-reklámnak MINTASZERÜ elkészítéseért.

NYILTTÉR.

BUTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u.7.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szápadlás nélkül is készít **kitűnő hirtű** nevű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth u. 2.
(Fekete Sással szemben).

Kérdezzük meg a házi orvost!

KRONDORFI posztróló, borhoz
SAVANYÚVIZ legjobb itaj
NYÁLKÁLDÓ ÉS HUGYHAJTÓ GYÓGYÍTÁS

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél orvosilag ajánlva.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti főzsetudósítások.

Budapest, augusz. 6.

A gabonatözsde.

50 kilogramonként.

Buza októberre	—	—	9.48
Rozs októberre	—	—	7.10
Zab októberre	—	—	7.22
Tengeri júliusra	—	—	5.90

Irányzat: Lebonyolít, lanyha.

Értéktözsde.

Magyar hitel	—	—	861.—
Osztrák hitel	—	—	669.75
4%-os koronajáradék	—	—	91.85
Államvasut	—	—	740.—
Jelzálogbank	—	—	493.—
Leszámloló bank	—	—	573.—
Hazai Bank	—	—	317.—
Kereskedelmi részv.	—	—	751.—
Rimamurányi	—	—	694.—
Salgótarjáni	—	—	637.—
Közuti vasut	—	—	747.—
Városi villamos	—	—	384.—
Adria	—	—	557.—

Irányzat: Csendes, kevés üzlet.

A kamara értesítése. Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a m. kir. nagyvárad-i hadapródiskola étkezés kezelősege, a nevezett hadapródiskola részére az 1910. évi szeptember hó 1. az 1911. évi október hó 31-ik napjáig terjedő időben szükséges, marhahús, sertéshús, hentesárúk, zsír, kenyér és péksütemény, liszt, fűszer főzelékek és sajtermékek szállításának biztosítására pályázatot hirdet. A szállításra vonatkozó részletes feltételek a hadapródiskola étkezésközelősege által a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1910. augusztus hó 6. A nagyvárad-i kereskedelmi és iparkamara: Reismann Mór, h.-elnök, dr. Sarkadi Lajos, titkár.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 50	3 19	5 59	7 49	10 37
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 82
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Fontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 23
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
** Csak ünnep- és vasárnapokon szeptember 15-ig közlekedik.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.) 85

Száz igenlő válasz látszott kifejezve lenni ama lány felénk kézzorításban s a halk, félig elfojtott sóhajban.

— És most — folytatá, halkan sugva — mi nem fogunk eiváinni többé soha! Elhagyjuk Páris, elhagyunk mindent, visszamegyünk Montparnasra. Az én Rózsikám lesz a kastély urnöje. Majd együtt bolyongunk, kezét kézben tartva, saját erdőinken át a derült nyári ég alatt, boldogan és szerelmesen, mint a madárkák, melyek a sűrű bokrokból dalolnak nekünk. Te

parasztos ruhádat fogod viselni, de a leggazdagabb kelvénből készíttve és mi csak egymásnak fogunk élni. Szólj hozzá, én egyetlenem, mondj csak egy szót, csak egy kis igen szót!

Ha a gróf arca nem lett volna nagyon közel, a nő telete elveszett volna, oly gyengén lett az kilehelve az édes nyitott ajkából.

— De maga mást szeret!

— Hát kit?

— A Wolverinet.

— A Wolverinet! — ismétlé oly erélylyel,

hogy csak a kezében tartott kéz egy óvó szorítása akadályozá abban, hogy fennhangon ne kezdjen beszélni. A nép hölgyét! a klubok aszszonyát! Mi! Egy női ruhába öltözött embert, kinek férfiereje, férfierzései vannak, kinek még a hangja is olyan, mint egy férfié!

Soha nem törődtem vele. Ne húzódjék el tőlem. Az igazat mondom kegyednek. Nem törődtem soha senki mással, csak kegyeddel, Rózsikám; nem is fogok soha mással törődni, a mig csak élek.

— Hihetek-e önnek?

— Mivel győztem meg? Esküszöm mindenre, a mi a legszentebb, mindenre, a mi a legdrágább előttem! Nevemre, atyám becsületére, anyám szellemére, magára kegyedre, Rózsikám és az örömkönyeire, melyek szememben fakadnak, hogy e drága kezét megint a magaméban tarthatom.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Végre tiszta
(„Endlich rein“)

a legkövetesebb és legmeszebb menő egészségügyi és kozmetikus követelményeknek megfelelő **mosdópép**. Dobozban, tubusban. Fogpasztának is használható. (Törv. védve.) A „Végre tiszta“ („Endlich rein“) jó hatással van a bőrre, élénkíti, és már rövid idei használat után lágyá és gyöngéddé teszi. Használatban olcsó, mint **mosdó- és fürdőszappan** fölülmulhatatlan, az előkelő toalett asztalnak és a családnak is ideális használati szere. Tubusban csomagolva orvosnak, utazónak és sportembernek különösen ajánlható.

Vegyeszettgyár: Bucher, Wien I. Himmelpfortgasse 17.
Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertüzletekben.

Moskovits Farkas és Tsa
cipő- és csizmagyár
részvénytársaság Nagyvárad.

I. Flóok:

Gyár-épület, Kossuth-utca 5. sz.

II. Flóok:

Rákóczi-ut, Bazár-épület.

Ajánlja helybeli gyártmányait a legjobb anyagból és legszebb kivitelben szabott gyári
:: árak mellett. ::

A hölgyek tudják legjobban

milyen fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

milyen hatalmas és kincs az, milyen előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb hogy az arcra tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért nagy gondot fordítanak az arcuk ápolására, a szépség fenntartására és emelésére.

A FÖLDES-FÉLE

Margit-Créme

az egyedüli szer, mely 5-6 szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan. Páratlan és csendes arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását pedig fényesen bizonyítja, hogy a Wienben rendezett »Ausstellung für Moderne Gesundheits u. Schönheitspflege« nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert. Kapható az egész világon. Tégelye 1 korona.

Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész
ARADON.

Kapható Nagyváradon: Reisz Miksa, Dr. Medvigy Gábor, Lédig Árpád, Leszner Alfréd, Nyiri Örkösei, Farkas István, Félix-fürdőn: Goblocz István.

4746—1910. szám.

Hirdetmény.

A nagyváradai állomáson elhelyezett m. kir. honvédi csapatok (intézetek) részére 1910. évi szeptember hó 1-től 1911. évi augusztus hó 31-ig terjedő egy évre szükséges körülbelül:

66500 adag á 5600 gramm vagyis összmennyiségben 3450 métermázsza szénának, 109500 adag á 2400 gramm vagyis összmennyiségben 2600 métermázsza alomszalmának és 360 métermázsza ágyszalmának szállítás útján való biztosítása céljából folyó évi augusztus hó 9-én délelőtt 9 órakor Nagyváradon az ottani m. kir. 4-ik honvéd gyalog ezred kezelőbizottsági irodájában bizalmas tárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak az ajánlatot tenni szándékozók, hogy kizárólag zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb a jelzett napig és óráig a tárgyaló bizottsághoz annál is inkább nyújtsák be, mert később érkező ajánlatok figyelmen kívül fognak hagyatni.

Az ajánlatok kiállítására, valamint a bizalmas tárgyalásra nézve egyébként a folyó évi 3795—1910. szám alatt kiadott »Hirdetmény«-ben és a folyó évi június hó 25-én kelt »Szállítási feltételek füzeté«-ben foglalt feltételek mérvadók.

A »Szállítási feltételek füzeté«-nek egy eredeti példánya ezen kerületi hadbiztoságnál, egy példánya pedig a magy. kir. nagyváradai 4-ik honvéd gyalogezred kezelőbizottsági irodájában délelőtt 10 órától 12 óráig az érdeklődők által betekinethető.

Budapestben, 1910. évi augusztus hó 3-án.

A m. kir. budapesti I-ső honvéd kerület hadbiztosága.

372

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
: : felvétetik : :
Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál

BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. s.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! 12--06.

A
„TISZÁNTUL“-ra
előfizethetni
mindennap.

**Nagyváradai
Kozmetikai
Gyógyintézet**

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai

ambulatorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. — Telefon 752.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsejével. Arc és szépség ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeplős, májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító arcszőrök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen-és paraffin kezelése. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghúzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemeznélküli síngfogorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatású, de ártalmatlan kozmetikus gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diszkrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

170

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalékos megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyás 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalékos kártell áron alul.

Mindezenmő izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletos szolgálat.

Villamos és műszaki felszerelési vállalat.

NAGYVÁRAD, RAKOCZY-UT 5.

Telefon és interurbán 914.

A Magyar Siemens Schuckert Művek képvisellete ■ Tantallampák gyári raktára.

Elektro és gépészmérnöki iroda.

Elvállal mindennemű villamvilágítási és erőátviteli munkákat, ivlámák kezelését, szénpálcák szállítását. Telefon, Telegraf és villámhárító berendezéseket.

Raktáron tart modern és izlése villamos csillárokat izzólámpákat fűtő- és főzőkészülékeket, motorokat és szellőztetőket.

Szabadalmak kidolgozása és értékesítése.

Ertsey Zoltán

keresk. vezető.

Reichel Henrik

gépész és elektro mérnök.

87

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a mélyen tisztelt **ház-
tulajdonos urak** becses tudomása
hozni, hogy boldogult nagybátyánk,

Óváry Lajos kályhás üzletét

átvettük s az eddigi szolid alapon foly-
tatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt. — Kiváló jóságú

modern és izlése kályháinkkal,

pontos kiszolgálással és becsületes mun-
kával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani.

A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserep-kályhák

állandóan raktáron vannak. — Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltnék.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

ÓVÁRY TESTVÉREK

kályhás iparosok. Csengery utca 27. sz.

Hirdetések

felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

Gubacs-eladás.

A nagyváradi lat. szert ftdő. Káptalan tulajdonát képező: bagaméri, mikepércsi, szalacsi, hegyközujlaki és kisjenei, alpári, kiskér—nagykér, rontó—szenteleki, ábriházi, sályi—székelyteleki, fülöpháza—peeri—bikács-i, méhesi, kisdombrovczai, és végül a karaszó—urszádi erdők ez évi gubacstermése zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladás alá bocsájtatik.

Az árverés az eladó uradalom központi hivatalában Nagyváradon, Sal Ferencz-u. 4—804. szám alatt a folyó év augusztus 19-ik napján d. e. 10 órakor fog megkezdődni, mely határidőig a netaláni zárt ajánlatok az eladási feltételek egy példányával és legalább 10 százaléknyi bánatpénzzel felszerelten alulirothoz okvetlenül beadandók. Az eladási feltételek minden árverelőre nézve egyformán kötelezők s aluliroth által kívánatra megküldetnek.

Kelt Nagyváradon, 1910. augusztus hó 4-én.

Török László, s. k.

káptalani erdőmester.

(Utányomás nem díjazatik.)

Házigomba ellen

egyetlen elismert biztos szer a „SERPULIT“

Kiváló szakférfiak, a bel- és

külföldi sajtó által ajánlva „SERPULIT“

számtalan esetben kitűnően

bevált a . . . . . „SERPULIT“

hatása biztos, házigombát öl,

házigomba ellen véd, emel-

lett a . . . . . „SERPULIT“

rendkívül olcsó.

Felvilágosítást szóval s írásban ad a

SERPULIT R.-T.

Budapest, VI. Teréz-körut 38. sz.

Telefon 80—81.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Állami felügyelet alatt álló

Nagyváradi Középiskolai Internátus

gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére Egyenkinti tanítás nevelőtanárok vezetése és ellenőrzése mellett.

Szigoru korrepetálás és naponkénti hallgatás a feladott leckékből.

Az ellátás, tan- és nevelés díja egy tanévre 800 korona.

Az intézet a város legegészségesebb helyén fekszik közel a tanintézethez. — Izraelita növendékek kívánatra szigoruan rituális ellátásban is részesülnek. — Bő tájékoztatót kívánatra küld az intézet tulajdonosa és igazgatója, kivel értekezni lehet naponként 9—12-ig.

Nagyvárad, június hó 18.

356

Dénes Pál,

Tisza Kálmán-tér 9. sz.

intézettulajdonos és igazgató.

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen
Kecskeméthy István

„NEMZETI“ kerthelyiségébe,
hol üdülést, kellemes szórakozást,
ingyen, kitűnő italokat
és izletes ételeket

olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne
menjen egyedül, hanem családjá-
val és barátaival, hogy a kellemes
szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsoru —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.
Társas ebédek, vacsorák és abo-
nensek polgári árban lesznek kiszol-
gálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a
NEMZETI-szál-
lada, vendéglő és kávéház bérletje.

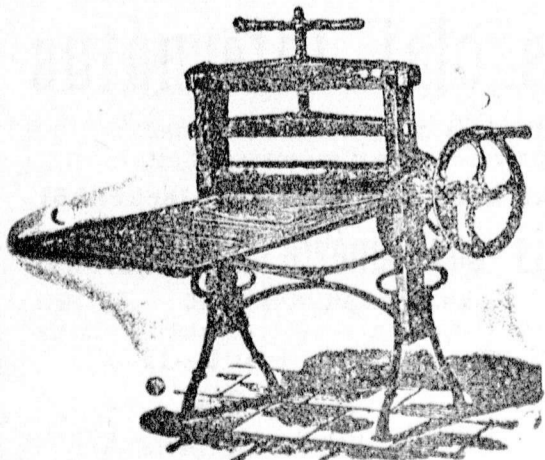
Biztos, gyors, ártalmatlan
hatásos szépitőszert egyedül
a Lédig-féle alabastrom
arc-crème
1 tégely 1 korona, alabastrom
szappan 1 db 80 fillér. Ki-
válóan alkalmas szeplő, máj-
folt és arcfehéritésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o

LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-
tára,

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)

216

45

Első nagyváradai kenyérgyár

Jókai-u. 17. sz. alatt.

Telefon: 949. Telefon: 949.

Tisztelettel értesítjük Nagyvárad város
t. közönségét, hogy a vidéken sehol nem
látható, óriási kiterjedésű, villanyerőre be-
rendezett **Első nagyváradai**

kenyérgyár

gyártmányai a következő árak mellett
árusítatnak:

1 kg. fehér kenyér 36 f., félbarna 30 f.,
barna 25 f., tiszta rozs kenyér 28 fillér.

Az **első nagyváradai** kenyérgyár

minden időben friss, izletes termékei
a következő helyeken kaphatók:

Blau F. Sándor Bodega, Nagypiac-tér.
Balázs Mártonné kereskedő, Sztaroveszky-u.
Fellner József csomage-fizlet, Szarvas-sor.
Feuer Bertalan kereskedő, Fő-utca.
Fülöp Lipótné kereskedő, Csengeri-utca.
Grósz Izidor kereskedő, Körözs-utca.
Grünvald Mórné és Társa kereskedő, Ko-
lozsvári-utca.

Jakobovits Adolf kereskedő, Kolozsvári-u.
Jenny Nándor kereskedő, Sztaroveczky-u.
Kohn Dávid kereskedő, Sánc-utca.
Kutassy Lajos kereskedő, Teleky-utca.
Klein Mór kereskedő, Kolozsvári-utca.
Klein József, Pál-utca.
Lebovits bodega Zöldfa utca.
Petrovics Mihály kereskedő, Fő-utca.
Rosenthal Samu kereskedő, Kapucinus-u.
Róth Albert kereskedő, Kolozsvári-utca.
Stolcz Henrik kereskedő, Hattyu-utca
Silberstein Arnold kereskedő, Kert-utca.
Schön Lipót pékmester, Kert-utca.
Vasszerstrom Arnold kereskedő, Bányasor
Veisz Emánuel kereskedő, Szaniszló utca.
Vasvári Ferenc kereskedő, Széles-utca. Fő-
lerakat.
Reich Sándor kereskedő, Szt.-János utca.

TÁTRAI ÉS TARSAI

Vasöntőde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos
munkákat, vízvezeték és csator-
názási munkákat, gyárak teljes
berendezését, közlőműveket.

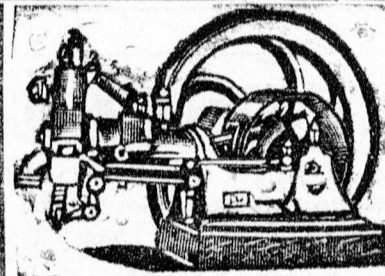
Gyárt: gazdasági gépeket és
ekéket, magánjárókat és cement-
ipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Drezdai Motorgyár R.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb
motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert
legjobb gyártmányu benzín-,
nyersolaj-, gáz- és petroleum-

motorokat és locomobilokat
valamint szívó gázmotorokat.

!! Meglepő újdonság !!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL
a tényleges löerő óránként csak
körülbelül 1 fillérbe kerül.

Főképviselet:

Gellért Ignác és Tsa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. —
Kedvező fizetési feltételek

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető
az üzletben.

Jégszekrények legújabb szer-
kezettel.

FAGYLALT-GÉPEK.
Kerti vasbutorok.
GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és
facsaró-gépek.
Árjegyzék kívánatra ingyen
és bérmentve.

